

Nr 2

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1960/61 under andra huvudtiteln, avseende anlagen inom justitiedepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckt motion.

(3:e avd.)

Justitiedepartementet m. m.

1:o) **Statsrådsberedningen: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts i propositionen nr 1 under andra huvudtiteln (punkt 1, s. 1 och 2 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementets ärenden för den 4 januari 1960) framlagda förslag, vilket innebär ändrad anslagsrubrik och en höjning av anslaget med 15 600 kronor till följd av automatiska utgiftsökningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statsrådsberedningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1960/61:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till statsråden utan departement, <i>förslagsvis</i>	236 000
2. Lönefyllnad åt statsministern	6 000
3. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	124 500
4. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	154 500
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	69 000
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	9 000
	<hr/>
	Summa kronor 599 000

b) till *Statsrådsberedningen: Avlöningar* för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 599 000 kronor.

2:o) **Statsrådsberedningen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, s. 2), vilket innebär ändrad anslagsrubrik och en med 500 kronor minskad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statsrådsberedningen: Omkostnader* för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 18 000 kronor.

3:o) **Justitiedepartementet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 3, s. 2 och 3) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för justitiedepartementet, som föranledes av vad departementschefen förordat, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för justitiedepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1960/61, dels ock till Justitiedepartementet: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 968 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 871 800 kronor.

Arbetet i justitiedepartementet med lagfrågor, som har internationell anknytning, har på senare år väsentligt ökat. Med anledning härav föreslår departementschefen, att ytterligare en tjänst som byråchef för lagärenden i Br 2 tillföres departementet. En kontoristtjänst i Ae 9 å statssekreteraravdelningen föreslås uppflyttad till kansliskrivartjänst i Ae 10.

De förordade förslagen ökar medelsbehovet under anslaget med 38 800 kronor. Härtill kommer automatiska utgiftsstegringar å 57 400 kronor.

Utskottet har i sitt utlåtande nr 14 tillstyrkt av departementschefen i förevarande sammanhang anmält förslag om viss tjänsteförändring.

Då utskottet icke heller i övrigt funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för justitiedepartementet, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden för den 4 januari 1960 förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för justitiedepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1960/61:

Avlöningsstat

1. Avlöning till departementschefen, <i>förslagsvis</i> ..	47 200
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	739 800
3. Ersättning till expertis och tillfällig arbetskraft, <i>förslagsvis</i>	400 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	511 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	236 000
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	34 000

Summa kronor 1 968 000

c) till *Justitiedepartementet: Avlöningar* för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 1 968 000 kronor.

4:o) **Justitiedepartementet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, s. 3), vilket innebär en med 10 000 kronor minskad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Justitiedepartementet: Omkostnader* för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 167 000 kronor.

5:o) **Justitiedepartementet: Svensk författningssamling.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5, s. 4), vilket innebär en anslagshöjning med 30 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Justitiedepartementet: Svensk författningssamling* för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 280 000 kronor.

6:o) **Lagberedningen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6, s. 4), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 600 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lagberedningen* för budgetåret 1960/61 anvisa ett reservationsanslag av 193 000 kronor.

7:o) **Ombuden för tillsyn av tryckta skrifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7, s. 5), vilket innebär en med 500 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ombuden för tillsyn av tryckta skrifter* för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 26 000 kronor.

Justitiekanslersämbetet och riksåklagarämbetet

8:o) **Justitiekanslersämbetet: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8, s. 6), vilket innebär en nedräkning av anslaget med 600 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för justitiekanslersämbetet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1960/61:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	167 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	117 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	30 500
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	5 500

Summa kronor 320 000

b) till *Justitiekanslersämbetet: Avlöningar* för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 320 000 kronor.

9:o) **Justitiekanslersämbetet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9, s. 6 och 7), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Justitiekanslersämbetet: Omkostnader* för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 24 000 kronor.

10:o) **Riksåklagarämbetet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 10, s. 7 och 8) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för riksåklagarämbetet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1960/61, dels ock till Riksåklagarämbetet: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 377 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 339 900 kronor.

Från riksåklagarämbetets anslagspost till icke-ordinarie personal skall bestridas kostnaderna för extra föredragande som anlitas för beredning och föredragning av åtalsärenden. För att anslagsposten skall förslå för den extra arbetskraft, som bedömes erforderlig för budgetåret 1960/61, anses uppräkningsposten böra ske. Departementschefen föreslår, att för ändamålet beräknas ytterligare 25 000 kronor. Vidare föreslås anslaget uppräknat med 12 100 kronor till följd av automatiska utgiftstegringar.

Utskottet vill erinra om att den i riksåklagarämbetets avlöningsstat upptagna, förslagsvis betecknade anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal under senare år måst överskridas med hänsyn till nödvändigheten av att anlita extra föredragande i vissa ärenden. För ernående av en mera realistisk ram för verksamheten tillstyrker utskottet den föreslagna anslagsuppräkningsposten. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag jämväl i övrigt hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för riksåklagarämbetet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1960/61:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	199 500
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	125 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	47 000
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	5 500

Summa kronor 377 000

b) till *Riksåklagarämbetet: Avlöningar* för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 377 000 kronor.

11:o) **Riksåklagarämbetet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 11, s. 8), vilket innebär en höjning av anslaget med 1 000 kronor på grund av ökade kostnader för resor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Riksåklagarämbetet: Omkostnader* för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 27 000 kronor.

Domstolarna

Departementschefen lämnar till en början en allmän översikt av arbetsläget och andra förhållanden berörande domstolarna. Av redogörelsen inhämtas i huvudsak följande.

Arbetsbelastningen vid domstolarna har under senare år oavbrutet ökats. Vid häradsrätterna var antalet inkomna allmänna mål år 1954 52 900, år 1956 56 500, år 1958 60 600 och första halvåret 1959 32 100. Antalet balanserade mål vid häradsrätterna utgjorde vid utgången av år 1954 8 400, vid utgången av år 1956 11 300 och vid utgången av år 1958 12 700. Även den stora gruppen av inskrivningsärenden har starkt ökat. Antalet inskrivningsärenden har sålunda stigit från 381 200 år 1954 till 383 600 år 1956 och 410 000 år 1957. Vid hovrätterna uppgick antalet inkomna mål år 1954 till 6 426 för att år 1958 stiga till 7 298 och ettårsperioden den 1 oktober 1958—den 30 september 1959 till 7 635. Även högsta domstolen har fått känning av arbetsökningen.

1958 års besparingsutredning har i sitt betänkande (SOU 1959: 28) uppmärksammat den år från år starkt stigande arbetsbelastningen vid hovrätterna. Som en utväg att utan utbyggnad av organisationen och utan alltför djupgående ingripanden i nuvarande arbetsätt öka hovrätternas arbetskäpacitet har utredningen ifrågasatt en minskning av det för domförhet föreskrivna antalet ledamöter.

Utredningen angående hovrätternas domsområden har slutförts och resulterat i ett den 5 augusti 1959 avgivet betänkande (SOU 1959: 27), vari förordas att ur Svea hovrätt utbrytes en hovrätt, Bergslagens hovrätt, med domsområde huvudsakligen omfattande Värmlands, Örebro, Västmanlands och Kopparbergs län och med Örebro som stationeringsort. Betänkandet är för närvarande föremål för remissbehandling.

1955 års domarutredning, som haft att utreda domstolarnas behov av dömande personal och som avgivit ett delförslag år 1956 (jfr II ht 1958 s. 11), har den 15 maj 1959 avgivit sitt slutbetänkande angående domarbanan (SOU 1959: 17). Detta betänkande är för närvarande under remissbehandling.

Den pågående utredningen angående rådhusrätternas framtida ställning samt därmed sammanhängande spörsmål (stadsdomstolsutredningen) beräknas slutföra sitt arbete under år 1960.

1951 års rättegångskommitté har avgivit ett den 20 november 1958 dagtecknat betänkande med förslag till lag om rättegångshjälp m. m. (SOU 1958: 40), innebärande utvidgning av det nu tillämpade systemet med fri rättegång. Denna fråga, som innefattar såväl ekonomiska som lagtekniska problem, är efter remissbehandling av betänkandet föremål för övervägande i justitiedepartementet.

Särskilda sakkunniga har i februari 1959 tillkallats för utredning angående lönegruppsindelningen för rikets domsagor (jfr II ht 1959 s. 42).

På grundval av organisationsnämndens förslag och med beaktande av de erfarenheter som vunnits genom en sedan år 1954 bedriven försöksverksamhet vid ett tiotal domsagor har genomförts vissa ur arbetssynpunkt betydelsefulla förenklingar av gravationsbevisen (kungörelse den 23 oktober 1959, SFS 477).

Riksdagens justitieombudsman har i skrivelse till Kungl. Maj:t den 12 december 1959 påpekat, att statsverkets i lag fastställda förpliktelser med avseende å kostnaderna för domsagokanslierna i praktiken till icke ringa del övervälrats på tingslagen. Detta förhållande har redan tidigare uppmärksamats (jfr II ht 1955 s. 75) och de senaste åren har en betydande uppräknings av häradsrätternas omkostnadsanslag skett. Frågan bör även i fortsättningen följas med uppmärksamhet.

Arbetskraftförstärkningarna vid domstolsväsendet bör i rådande läge i huvudsak få provisorisk karaktär. Medelsreserven för hovrätterna och häradsrätterna bör sålunda bibehållas och något uppräknas. För häradsrätternas del föreslås inrättande av en ny tingsdomartjänst, och för nedre justitierevisionen begäres, att medel motsvarande ytterligare en extra revisionssekreterare anvisas.

Vattendomstolsorganisationen har under år 1959 ytterligare utökats genom inrättande av en ny vattendomstol med Luleå som kansliort (prop. 1959: 98, SU 84). Särskilt tillkallad utredningsman har avgivit en den 6 juni 1959 dagtecknad promemoria rörande vattendomstolarnas administrativa arbetsformer m. m.

12:o) **Högsta domstolen m. m.: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 12, s. 12—15) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för högsta domstolen och nedre justitierevisionen, som föranledes av vad departementschefen anfört, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för högsta domstolen och nedre justitierevisionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1960/61, dels ock till Högsta domstolen m. m.: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 3 668 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 3 425 400 kronor.

I 1959 års statsverksproposition konstaterades, att antalet balanserade vattenmål företett en påtaglig stegring medan arbetsläget för vanliga mål utvisade en förbättring. På departementschefens förord beslöt också statsmakterna den tillfälliga arbetskraftförstärkningen beträffande vattenmålen att en av de extra föredragandena i vanliga mål förordnades att vara specialföredragande i vattenmål.

Med hänsyn till den arbetsutveckling som därefter skett i nedre revisionen finner departementschefen ytterligare åtgärder motiverade för att be-

mästra arbetsbördan. I avbidan på en närmare undersökning beträffande nedre revisionens arbetsorganisation anser departementschefen sig emellertid icke böra för budgetåret 1960/61 beräkna medel för mer än ytterligare en extra revisionssekreterare. Då en enhetlig lönesättning enligt beslut av 1959 års riksdag numera tillämpas för alla revisionssekreterare, är det ej nödvändigt att nu bestämma för vilka slag av mål förstärkningen skall utnyttjas. Det föreslås få ankomma på Kungl. Maj:t att inför budgetårsskiftet 1960/61 med hänsyn till det aktuella arbetsläget förordna härom. Vidare tillstyrkes att biträdeshjälp till en kostnad av 2 000 kronor medges för genomgång av nedre justitierevisionens boksamling.

Sedan innehavaren av den hittillsvarande tjänsten som kamrerare i Ao 17 avgått med pension har sagda tjänst icke återbesatts. I stället har genom Kungl. Maj:ts beslut inrättats en tjänst som bokhållare i A 13. Det föreslås att denna anordning får bli bestående och att tjänsten som kamrerare i Ao 17 utbytes mot en tjänst som bokhållare i Ao 13.

De i det föregående framlagda förslagen föranleder en uppräknig av anslaget för budgetåret 1960/61 med 35 100 kronor. Härtill kommer 207 500 kronor för automatiska utgiftsökningar.

Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för högsta domstolen och nedre justitierevisionen, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden för den 4 januari 1960 anför;

b) godkänna följande avlöningsstat för högsta domstolen och nedre justitierevisionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1960/61:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	2 508 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	4 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	558 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	537 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	61 000
	<hr/>
	Summa kronor 3 668 000

c) till *Högsta domstolen m. m.*: Avlöningar för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 3 668 000 kronor.

13:o) **Högsta domstolen m. m.: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 13, s. 15 och 16), vilket innebär en med 12 000 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Högsta domstolen m. m.: Omkostnader* för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 283 000 kronor.

14:o) **Regeringsrätten: Regeringsrättens årsbok.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 16, s. 17), vilket innebär en nedräkning av anslaget med 5 000 kronor med hänsyn till en väntad minskning av medelsbehovet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Regeringsrätten: Regeringsrättens årsbok* för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 45 000 kronor.

15:o) **Hovrätterna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 17, s. 17—26) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för hovrätterna, som föranledes av vad departementschefen anfört, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för hovrätterna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1960/61, dels ock till Hovrätterna: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 9 638 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 9 312 000 kronor.

Hovrätternas arbetsbörda har starkt ökat under senare år. Detta förhållande har understrukits av besparingsutredningen (SOU 1959: 28), som konstaterat att de balanserade målen på senare år ökat inte endast antalsmässigt utan också i relation till antalet inkomna mål. Utredningen har som en utväg att öka hovrätternas kapacitet utan utbyggnad av organisationen angivit möjligheten att minska det för domförhet erforderliga antalet ledamöter. Huruvida denna tanke går att realisera kan ej bedömas utan en utredning i frågan. Departementschefen är emellertid beredd att föranställa om en sådan utredning.

I enlighet med förslag som framförts av 1955 års domarutredning i dess betänkande Domarbanan (SOU 1959: 17) har vissa hovrätter begärt att en lagmanstjänst skall inrättas vid respektive hovrätts presidentavdelning. Departementschefen är icke beredd att nu ta ställning till detta förslag som torde få prövas i anslutning till övriga delar av betänkandet.

I nuvarande läge torde oundgängliga ledamotsförstärkningar vid hovrätterna få ges provisorisk karaktär.

Jämväl hovrätternas övriga yrkanden om personalförstärkningar torde få tillgodoses genom provisoriska åtgärder. Anslaget bör därför uppräknas med 100 000 kronor att tillföras medelsreserven. Det föreslås få ankomma på Kungl. Maj:t att — med beaktande av arbetssituationen i de olika hovrät-

terna — bestämma om användningen av extra ledamöter. Kungl. Maj:t bör emellertid som hittills äga befogenhet att, då det visar sig oundgängligt, vidtaga förstärkningar av hovrätternas ledamotsorganisation. Vad gäller annan arbetshjälp framhålles att som biträde för stämpelgranskning i skånska och västsvenska hovrätterna bör — såsom föreslagits av skånska hovrätten — försöksvis i vardera hovrätten inrättas en tjänst som kanslist i Ag 13.

För arvode åt tjänsteman som leder fiskalskurs vid skånska hovrätten beräknas ett belopp av 1 500 kronor.

Vidare förordas att en tjänst som kanslibiträde i Ao 7 vid vattenöverdomstolen förändras till tjänst som kontorist i Ao 9. Såsom en förutsättning för denna förändring bör dock gälla en delegering av vissa kvalificerade arbetsuppgifter från den rättsbildade till den icke rättsbildade personalen.

Såsom chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör en tjänst som kansliskrivare i Ao 10 vid hovrätten för Nedre Norrland uppflyttas till tjänst som förste kansliskrivare i Ao 12.

De i det föregående framlagda förslagen föranleder, att anslaget för budgetåret 1960/61 bör uppräknas med 104 500 kronor. Härtill kommer 221 500 kronor för automatiska utgiftsökningar.

Utskottet. Såsom 1958 års besparingsutredning uppmärksammat har hovrätterna efter genomförandet av nya rättegångsreformen upprepade gånger förstärkts och kostnaderna för dessa domstolar ökat avsevärt. Trots detta har emellertid de balanserade målen på senare tid ökat inte endast antalsmässigt utan även i relation till antalet inkomna mål. I detta läge anser även utskottet motiverat, att den av utredningen anvisade utvägen att öka hovrätternas kapacitet, nämligen minskning av det för domförhet erforderliga antalet ledamöter, närmare undersökes. Utskottet vill därför understryka önskvärdheten av att den av departementschefen förutskickade utredningen i frågan snarast möjligt kommer till stånd.

I likhet med departementschefen anser utskottet, att framställda yrkanden om personalförstärkningar i nuvarande läge bör tillgodoses genom provisoriska åtgärder. Utskottet tillstyrker, att den under anslaget beräknade medelsreserven uppräknas med 100 000 kronor och att Kungl. Maj:t liksom hittills erhåller befogenhet att, då det visar sig oundgängligt, vidtaga förstärkningar av hovrätternas ledamotsorganisation.

Under erinran om att utskottet i sitt utlåtande nummer 14 tillstyrkt av departementschefen i förevarande sammanhang anmält förslag om viss tjänsteförändring och med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag jämväl i övrigt hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för hovrätterna, som föranledes av vad

departementschefen i statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden för den 4 januari 1960 anført;

b) godkänna följande avlöningsstat för hovrätterna att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1960/61:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	4 059 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	55 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	3 994 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 369 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	161 000
	Summa kronor 9 638 000

c) till *Hovrätterna*: *Avlöningar* för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 9 638 000 kronor.

16:o) **Hovrätterna: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 18, s. 26 och 27), vilket innebär ökad medelsanvisning till sjukvård m. m. med 3 000 kronor, till reseersättningar med 5 000 kronor samt till övriga expenser med 64 000 kronor, varav för engångsutgifter 45 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Hovrätterna*: *Omkostnader* för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 999 000 kronor.

17:o) **Hovrätterna: Inventarier m. m. för hovrättsbyggnaden i Malmö.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 19, s. 27), vilket innebär att förevarande anslag må disponeras för skånska hovrätten jämväl under budgetåret 1960/61, varvid dock någon del av behållningen bör få utnyttjas för renovering eller komplettering av äldre möbler m. m. vid högsta domstolen eller vid annan hovrätt, hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva att vid utgången av budgetåret 1959/60 förefintlig behållning å det å riksstaten för budgetåret 1954/55 uppförda reservationsanslaget *Hovrätterna: Inventarier m. m. för hovrättsbyggnaden i Malmö* må i enlighet med vad departementschefen i statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden för den 4 januari 1960 anført disponeras intill utgången av budgetåret 1960/61.

18:o) **Häradsrätterna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 20, s. 28—32) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för häradsrätterna, som föranledes av vad departementschefen anfört, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för häradsrätterna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1960/61, dels ock till Häradsrätterna: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 21 457 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 20 780 000 kronor.

Kungl. Maj:t har den 29 oktober 1959 förordnat att det tidigare meddelade beslutet den 15 november 1957 om staden Västerviks förenande i judiciellt hänseende med Tjusts domsaga skall träda i kraft från och med den 1 januari 1960. Vidare har — med stöd av riksdagens bemyndigande — föreskrivits att Tjusts domsaga skall vara placerad i lönegrupp III mot tidigare lönegrupp I. Såsom förutskickats i 1959 års statsverksproposition har Kungl. Maj:t med utnyttjande av förefintlig medelsreserv under anslaget beslutat om fiskals- och annan personal under återstoden av löpande budgetår.

Departementschefen förordar att från och med ingången av budgetåret 1960/61 i domsagan inrättas ytterligare två tjänster för icke rättsbildad personal. Det föreslås i övrigt få ankomma på Kungl. Maj:t att med anlitan- de av medelsreserven tillgodose det personalbehov som kan visa sig erforderligt.

Vidare har Kungl. Maj:t den 6 november 1959 förordnat att det tidigare meddelade beslutet den 23 november 1956 om staden Salas förenande i judiciellt hänseende med Västmanlands östra domsaga skall träda i kraft från och med den 1 januari 1960. Med stöd av riksdagens bemyndigande har föreskrivits att Västmanlands östra domsaga skall vara placerad i lönegrupp III mot tidigare lönegrupp I. I likhet med vad som skett för Tjusts domsaga har Kungl. Maj:t med utnyttjande av förefintlig medelsreserv under anslaget beslutat om fiskals- och annan personal under återstoden av budgetåret 1959/60.

Med anledning av Svea hovrätts förslag anses i denna domsaga böra inrättas ytterligare två tjänster för icke rättsbildad personal samt i övrigt ankomma på Kungl. Maj:t att med begagnande av medelsreserven medgiva den ytterligare personalförstärkning som kan erfordras.

En tingsdomartjänst placerad i Sollentuna och Färentuna domsaga föreslås inrättad. I samband härmed minskas anslaget med belopp motsvarande kostnaden för ett fiskalskompetent biträde.

Tingssekreterare anses böra förordnas i Falu, Linköpings samt Östra och Medelsta domsagor.

Hovrätterna har begärt att ett antal tjänster inrättas för biträden som hittills avlönats ur medelsreserven men vilka stadigvarande erfordras inom den ordinarie personalorganisationen. Departementschefen tillstyrker inrättande av 10 sådana tjänster. Av de nya biträdestjänsterna torde få inrättas en såsom kanslibitråde i Ao 7 i Östra och Medelsta domsaga och en såsom kontorist i Ao 9 i var och en av Hallands norra och Borås domsagor samt en

såsom förste kansliskrivare i Ao 12 och en såsom kontorist i Ao 9 i envar av Västmanlands östra och Tjusts domsagor. I vardera av de båda sistnämnda domsagorna bör en tjänst som kansliskrivare i Ao 10 utgå ur organisationen. Som en förutsättning för inrättande av de nya tjänsterna bör gälla att de allmänna riktlinjer för arbetsindelningen, som angavs i 1959 års statsverksproposition (II ht s. 42 f), följes.

Med hänsyn till den allmänna arbetsutvecklingen inom domsagorna finner departementschefen motiverat att den nuvarande medelsreserven uppräknas med 110 000 kronor.

De i det föregående framlagda förslagen föranleder, att anslaget för budgetåret 1960/61 bör uppräknas med 184 800 kronor. Härtill kommer 492 200 kronor för automatiska utgiftsökningar. Anslaget föreslås sålunda för budgetåret 1960/61 uppfört med 21 457 000 kronor innebärande en med 677 000 kronor ökad medelsanvisning.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för häradsrätterna, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över justitie-departementsärenden för den 4 januari 1960 anfört;

b) godkänna följande avlöningsstat för häradsrätterna att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1960/61:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	9 916 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	9 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	8 138 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	3 033 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	361 000
	Summa kronor 21 457 000

c) till *Häradsrätterna*: *Avlöningar* för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 21 457 000 kronor.

19:o) *Häradsrätterna*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 21, s. 33 och 34), vilket innebär ökad medelsanvisning till reseersättningar med 30 000 kronor samt till expenser med 81 000 kronor, varav för engångsutgifter 7 900 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Häradsrätterna*: *Omkostnader* för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 1 450 000 kronor.

20:o) **Häradsrätterna: Ersättningar till nämndemän.** Kungl. Maj:t har (punkt 22, s. 34) föreslagit riksdagen att till Häradsrätterna: Ersättningar till nämndemän för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 3 700 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 3 200 000 kronor.

Departementschefen förordar att anslaget med hänsyn till den väntade belastningen för budgetåret 1960/61 höjes med 500 000 kronor.

I en inom andra kammaren av herr Fröding väckt motion (II: 124) har hemställts, att riksdagen måtte besluta att till Häradsrätterna: Ersättningar till nämndemän för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 3 200 000 kronor.

Angående den närmare motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen.

Utskottet. Som motivering för sitt förslag om minskad medelsanvisning har motionären anfört, att häradsrätterna sedan den 1 januari 1959 i större utsträckning än tidigare är domföra med endast tre nämndemän och att det med hänsyn härtill vore fullt befogat att reducera det begärda anslaget.

Utskottet, som föregående år haft att taga ställning till förslag i ämnet i samma syfte, vill icke heller nu bestrida riktigheten i motionärens påstående under förutsättning att det totala antalet sammanträden blir i huvudsak oförändrat. Med hänsyn till den föreliggande stora målbalansen samt med beaktande av under senare år medgivna personalförstärkningar synes emellertid, såsom utskottet i förenämnda sammanhang anfört, anledning finnas att antaga, att antalet sammanträden kommer att öka. Framför allt vill utskottet emellertid erinra om att belastningen på anslaget under näst-föregående budgetår översteg det för samma budgetår anvisade anslaget med närmare 600 000 kronor. Med hänsyn till det anförda och då motionen i och för sig icke innefattar förslag om reella besparingar finner utskottet departementschefens anslagsberäkning mera realistisk än den i motionen förordade. Utskottet avstyrker följaktligen denna.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionen II: 124 till *Häradsrätterna: Ersättningar till nämndemän* för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 3 700 000 kronor.

21:o) **Häradsrätterna: Anskaffande av nya fastighetsböcker för landet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 23, s. 34), vilket innebär en uppräkning av anslaget med 50 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Häradsrätterna: Anskaffande av nya fastighetsböcker för landet* för budgetåret 1960/61 anvisa ett reservationsanslag av 90 000 kronor.

22:o) **Häradsrätterna: Uppläggande av nya fastighetsböcker för landet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 24, s. 34 och 35), vilket innebär en ökning av anslaget med 20 000 kronor med hänsyn till den väntade medelsförbrukningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Häradsrätterna: Uppläggande av nya fastighetsböcker för landet* för budgetåret 1960/61 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

23:o) **Tekniska hjälpmedel m. m. vid domstolsväsendet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 27, s. 49), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Tekniska hjälpmedel m. m. vid domstolsväsendet* för budgetåret 1960/61 anvisa ett reservationsanslag av 110 000 kronor.

24:o) **Blanketter för domstolsväsendet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 28, s. 49), vilket innebär en minskning av anslaget med 50 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Blanketter för domstolsväsendet* för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 90 000 kronor.

Rättegångsväsendet i allmänhet

25:o) **Ersättning åt domare, vittnen och parter.** Kungl. Maj:t har (punkt 29, s. 50) föreslagit riksdagen att till Ersättning åt domare, vittnen och parter för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 7 300 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 6 500 000 kronor.

De senaste budgetåren har det beviljade anslaget betydligt understigit belastningen. Med hänsyn härtill föreslår departementschefen, att anslaget för budgetåret 1960/61 höjes med 800 000 kronor.

Kungl. Maj:t har genom beslut den 1 december 1959 fastställt stadga för kammarrätten, som bygger på ett ökat inslag av muntlighet i förfarandet vid domstolen. De kostnader för resor och traktamenten ävensom för muntlig bevisning som kan uppstå i dylika fall torde bli så ringa, att de icke behöver belasta särskilt anslag utan bör få bestridas från förevarande anslag. Någon särskild uppräknings för ändamålet erfordras sålunda icke. Därest riksdagen icke har något att erinra häremot, torde redan under budgetåret 1959/60 anslaget få användas för kostnader av ifrågavarande slag.

Bestämmelser saknas om hur kostnader för återresa skall bestridas för part eller misstänkt, som hämtats till eller eljest inställts vid rätten eller till

förhör under förundersökning i brottmål och saknar medel till återresan. Det torde vara praktiskt motiverat att dylika kostnader bestrides från förevarande anslag. Anslagsramen torde icke påverkas härav.

Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört och föreslagit.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Ersättning åt domare, vittnen och parter* för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 7 300 000 kronor.

26:o) **Kostnader enligt lagen om fri rättegång.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 30, s. 50 och 51), vilket innebär en med 600 000 kronor ökad medelsanvisning i syfte att ernå överensstämmelse mellan det beviljade anslaget och det beräknade medelsbehovet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kostnader enligt lagen om fri rättegång* för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 4 500 000 kronor.

27:o) **Understöd för utomprocessuell rättshjälp.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 31, s. 51), vilket innebär en med 100 000 kronor ökad medelsanvisning med hänsyn till den beräknade belastningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Understöd för utomprocessuell rättshjälp* för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 1 600 000 kronor.

28:o) **Tornedalens rättshjälpsanstalt.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 32, s. 51 och 52), vilket innebär en höjning av anslaget med 12 600 kronor huvudsakligen med hänsyn till automatiska utgiftsökningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande stat för Tornedalens rättshjälpsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1960/61:

Stat

Avlöningar

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal	86 100
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	13 800
3. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	1 800

O m k o s t n a d e r

Omkostnader, <i>förslagsvis</i>	17 300
	<hr/>
	Summa kronor 119 000

b) till *Tornedalens rättshjälpsanstalt* för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 119 000 kronor.

29:o) **Efterutbildning inom rättegångsväsendet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 33, s. 52) samt under erinran att anslaget i gällande riksstat uppförts med ett formellt belopp av 100 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Efterutbildning inom rättegångsväsendet* för budgetåret 1960/61 anvisa ett reservationsanslag av 15 000 kronor.

Fångvården m. m.

Departementschefen redogör inledningsvis för det omfattande nybyggnads- och reformarbetet inom fångvården, platsbehovet m. m. Av redogörelsen inhämtas bl. a. följande.

Nybyggnadsverksamheten inom fångvården bedrivs efter riktlinjer fastställda av 1950 års riksdag. På grund av ökningen i fångantalet har det emellertid under de senare åren varit nödvändigt att jämsides med det långsiktiga programmet vidtaga åtgärder för att snabbt öka platstillgången.

Den 1 december 1959 var 80-talet fångvårdsanstalter i bruk med tillhoppa 5 000 platser. De anstalter som användes för det ordinära klientelet är fördelade på fyra anstaltsgrupper för manligt klientel. En grupp finns för det kvinnliga klientelet. Platsantalet inom dessa grupper är tillhoppa 3 845, fördelat på 2 350 slutna och 1 495 öppna platser. För det yngre klientelet finnes en särskild anstaltsgrupp med för närvarande 362 slutna och 157 öppna platser. Säkerhetsanstalterna, som likaledes utgör en särskild anstaltsgrupp, rymmer 481 slutna och 86 öppna platser. Härtill kommer sjukhuset Håga med 70 slutna platser. Samtliga platser fördelar sig således på 3 263 slutna och 1 738 öppna platser. Med hänsyn till att hela platsutrymmet i allmänhet ej kan utnyttjas på grund av rengöring, reparation och tillfälliga luckor vid inskrivningar, utskrivningar och förflyttningar torde emellertid det nominella antalet platser få reduceras med omkring 10 procent. Man får alltså räkna med att fångvården för närvarande disponerar cirka 4 500 platser.

Antalet disponibla platser den 1 december 1958 var 3 900. Nybyggnader och nyanskaffningar av utrymmen under året har alltså tillfört fångvården omkring 600 platser. Tillskottet har huvudsakligen möjliggjorts genom färdigställandet av de nya anstalterna Mariefred, Hällby, Tidaholm och Norrtälje samt tillkomsten av en ny paviljong vid Hallanstalten.

Antalet intagna i fångvårdens anstalter den 1 december 1959 har från den 1 december 1953 stigit från 3 225 till 5 035 eller med 1 810. På det sista året faller en ökning med 397. Fördelningen på olika strafftider visar en stark stegring av antalet intagna med strafftider upp till fyra månader men

jämväl en tydligt markerad ökning beträffande intagna med strafftider över ett år. Antalet för rattfylleribrott intagna har icke nämnvärt ökat sedan föregående år.

Beläggningssiffrorna jämförda med antalet disponibla platser visar att fångvårdens resurser, trots det avsevärda platstillskottet under det senaste året, alltjämt är ansträngda.

Inom justitiedepartementet har under hösten 1959 med biträde av statistisk expertis gjorts vissa beräkningar angående den möjliga utvecklingen i fråga om fångantalet, grundade på tillgängliga uppgifter om utvecklingen sedan 1950-talets början. Maximibeläggningen har beräknats, om man följer den nuvarande utvecklingslinjen, till 5 200 år 1960 och till 6 700 år 1965. För samma år har beräkningarna lett till en medelbeläggning av omkring 4 700 resp. 6 200. Prognosen bekräftar i huvudsak de antaganden rörande fångantalets utveckling, vilka redovisades i 1959 års statsverksproposition (II ht, s. 63). Såsom underströks i samband med nämnda redovisning, kan självfallet bestämda slutsatser icke dragas av prognoser av detta slag. Det kan finnas anledning hoppas, att den rad åtgärder i brottsbekämpande syfte som insättes, framför allt mot ungdomsbrottligheten, så småningom skall ge resultat i form av en gynnsammare utveckling i fråga om kriminaliteten. I rådande läge måste emellertid förstärkningen av fångvårdens resurser fortgå. Det bör i detta sammanhang även erinras om behovet av att så snart som möjligt nedlägga vissa äldre anstalter.

Utöver det betydande platstillskott som enligt vad förut nämnts tillförts fångvården under det senaste året kommer den pågående byggnadsverksamheten ej att leda till något större antal nya platser under den närmaste tiden. Med hänsyn härtill är det angeläget att vid sidan av det ordinära utbyggnadsprogrammet åter få i gång byggnadsföretag som snabbt leder till att nya utrymmen kan tagas i anspråk. Under kapitalbudgeten äskas medel för sådana byggnadsprojekt och för utbyggnadsverksamheten i övrigt.

Kommittén för översyn av det rättspsykiatriska undersökningsväsendets organisation har i juni 1959 avgivit betänkande i ämnet (SOU 1959: 20). Betänkandet är efter remissbehandling föremål för övervägande inom justitiedepartementet.

En särskild utredningsman har den 9 oktober 1959 tillkallats för att utreda frågan angående fångvårdsanstalternas behov av tillsynspersonal efter arbetstidsförkortningens genomförande.

Vad beträffar kriminalvården i frihet föreslås även i år förstärkning av skyddskonsulentorganisationen.

I särskild proposition framlägges förslag om viss utbyggnad av kriminalstatistiken (prop. 1960: 12).

30:o) **Fångvårdsanstalterna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 36, s. 57—66) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för fångvårdsanstalterna, som föranledes av vad departementschefen anfört, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för fångvårdsanstalterna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1960/61, dels ock till Fångvårdsanstalterna: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 36 855 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 34 447 900 kronor.

Antalet tjänster vid fångvårdens samtliga anstalter uppgick den 1 oktober 1958 till 2 095. Personalorganisationen har därefter utbyggts i och med att nya anstalter tagits i bruk och omfattade enligt fastställda personalplaner vid motsvarande tidpunkt 1959 totalt 2 176 tjänster.

Med stöd av riksdagens bemyndigande har Kungl. Maj:t medgivit fångvårdsstyrelsen att — i avvaktan på särskild utredning av personalbehovet för arbetstidsförkortningens genomförande vid anstalterna — anställa extra personal utöver fastställda personalplaner. En särskild sakkunnig har jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 9 oktober 1959 tillkallats för att verkställa denna utredning. Utredningsarbetet beräknas kunna avslutas under våren 1960.

Det föreslås få ankomma på Kungl. Maj:t att på grundval av utredningen besluta om inrättande av extra tjänster eller anställande av arvodesavlönad personal i den omfattning som visar sig oundgängligen nödvändig för genomförande av arbetstidsförkortningen samt sedermera för riksdagen anmäla vidtagna åtgärder. Den för ifrågavarande ändamål under anslaget nu upptagna medelsreserven, vilken inberäknat höjningen av det rörliga tillägget uppgår till 1 580 000 kronor, bör med hänsyn härtill beräknas jämväl för budgetåret 1960/61.

I anslutning till vad i 1959 års statsverksproposition (II ht s. 83) anförts rörande disposition av fångvårdsanstalten i Nyköping nämnes att denna anstalt till följd av beläggningssituationen inom ungdomsrajongen för närvarande utnyttjas som ungdomsfängelse.

Departementschefen övergår härefter till att behandla fångvårdsstyrelsens anslagsframställning.

Vad till en början angår styrelsens förslag till tjänsteförändringar förordas att en yrkeslärarejänst i Ae 15/16 vid Ruxtunaanstalten utbytes mot en verkmästarejänst i Ae 14, för vilken tjänst liksom fallet är med befintliga verkmästarejänster inom fångvården kvalificerad verkstadspraktik men ej yrkeslärarbehörighet är erforderlig.

Vidare förordas att en yrkesmästarejänst i Ae 9 vid kolonien Torhult i anledning av utökning av arbetsdriften därstädes utbytes mot en yrkesmästarejänst i Ae 11.

I anslutning till styrelsens förslag förordas, att följande extra ordinarie tjänster överföres till ordinarie stat, nämligen

tre anstaltsdirektörer Ae 23—Ao 23 (Mariefred, Norrtälje, Tidaholm),

en anstaltsdirektör Ae 21—Ao 21 (Ulriksfors),

en biträdande fångvårdsinspektör Ae 21—Ao 21 (Skogome),

två verkmästare Ae 14—Ao 14,

tre tillsynsmän Ae 12—Ao 12,

en yrkesmästare Ae 12—Ao 12,

fem yrkesmästare Ae 11—Ao 11,

två arbetsterapeuter Ae 9—Ao 9,

fyra förste förmän Ae 9—Ao 9.

Departementschefen tillstyrker att i styrelsens framställning upptagna extra tjänster vid fångvårdsanstalterna Hälsingborg och Hall överföres till extra ordinarie stat. Med anledning härav bör lönekostnaderna, vilka f. n. bestrides från anslagsposten till avlöningar till personal vid nya anstalter och förläggningar, i fortsättningen belasta anslagsposterna till övrig icke-ordinarie personal och rörligt tillägg.

Jämlikt beslut av 1959 års riksdag (prop. nr 152, s. 32) har bl. a. vissa tjänster inom arbetsdriften utbytt mot tjänster i lägre lönegrad. Med anledning härav bör tre yrkeslärlartjänster i Ao 15/16 och en förste yrkesmästaretjänst i Ao 13 föras å övergångsstat.

I fråga om de av styrelsen föreslagna personalförstärkningarna vid befintliga anstalter kan departementschefen icke biträda yrkandet om inrättande av rekryteringstjänster för högre tjänstekategorier. Enligt hans mening bör styrelsen dock ha möjlighet att kunna pröva aspiranter till dylika tjänster längre tid än vad som är möjligt genom förordnande å vakanser. Departementschefen föreslår, att styrelsen erhåller bemyndigande att av tillgängliga medel under anslaget disponera högst 20 000 kronor för anställningar i sådant syfte.

Beträffande styrelsens förslag till förstärkning av kuratorsorganisationen tillstyrkes att vid Långholmen inrättas en tjänst för social kurator i Ag 12 samt att under icke-ordinarieposten anvisas ett belopp av 15 000 kronor för arvodesanställd kuratorshjälp. För att möjliggöra den föreslagna omläggningen av arbetsdriften vid Skenäs- och Røxtunaanstalterna förordas, att vid Skenäs inrättas en verkmästaretjänst i Ae 14 och vid Røxtuna — utöver den förut tillstyrkta ändringen av en yrkeslärlaretjänst till verkmästaretjänst — en yrkesmästaretjänst i Ae 11. Vid Örebroanstalten bör såsom styrelsen föreslagit inrättas en yrkesmästaretjänst i Ae 11 för att anstaltens hela sysselsättningskapacitet skall kunna utnyttjas.

Styrelsens förslag om biträdes hjälp åt räjongingenjörerna och räjongkamrerarna biträdes såtillvida att det föreslås att nuvarande medelsanvisningar under icke-ordinarieposten för tillfällig arbetshjälp höjes med vardera 15 000 kronor till 40 000 resp. 35 000 kronor samt att för biträde åt intendenten vid Røxtunaanstalten inrättas en kanslibitradestjänst i Ae 7. Vidare förordas att bevakningspersonalen vid Härlandaanstalten med anledning av tillkomsten av en ny isoleringsavdelning förstärkes med två vaktkonstaplar i Ae 8.

För den gruppterapeutiska verksamheten vid anstalterna anses under icke-ordinarieposten böra upptagas ett med 13 000 kronor minskat belopp. Arbetstidsförkortningens genomförande kommer att öka behovet av fritidsledare. Det förordas att nuvarande medelsanvisning under icke-ordinarieposten för arvoden åt sådan personal höjes med 19 000 kronor till 100 000 kronor.

I och med att anstaltsorganisationen utbyggt har ett betydande antal verkstadsplatser tillkommit. På grund av den knappa tillgången på härför lämpad personal har det emellertid icke varit möjligt att anskaffa för ar-

betsdriften tillräckliga och lämpliga sysselsättningsobjekt. Enligt departementschefens mening är det angeläget att sysselsättningskapaciteten vid anstalterna kan utnyttjas i full utsträckning. Han förordar att för angivna uppgifter inrättas två ingenjörstjänster i Ae 17. Innehavarna av tjänsterna, vilka icke bör ha fast placeringsort, bör enligt fångvårdsstyrelsens närmare bestämmande ställas till råjongingenjörernas förfogande alltefter arbetsläget inom de olika anstaltsgrupperna.

Vad angår de under rubriken personalförstärkningar vid nya anstalter upptagna förslagen har fångvårdsstyrelsen räknat med att den nya kvinnoanstalten Hinseberg, vilken planerats för ca 70 platser, skall kunna tagas i bruk i sin helhet under år 1960, och att det samtidigt skall bli möjligt att omdisponera den nuvarande kvinnoanstalten i Växjö för huvudsakligen manligt klientel. Hinsebergsanstaltens huvudbyggnad, vilken rymmer 27 platser, beräknas bli färdig under våren 1960. Anstalten i övrigt blir emellertid, såvitt nu kan bedömas, klar först i slutet av budgetåret 1960/61. Anledning föreligger därför icke att nu pröva de av styrelsen föreslagna personalplanerna för de båda anstalterna.

Under anslaget för innevarande budgetår har för att den nämnda huvudbyggnaden å Hinseberg omedelbart efter färdigställandet skulle kunna utnyttjas som sidoanstalt till Växjöanstalten beräknats ett belopp av 160 000 kronor, motsvarande kostnaderna för ett halvt år, för anställande av erforderlig extra personal. Denna möjlighet att öka platsantalet bör tillvaratagas jämväl under budgetåret 1960/61. Medel för ifrågavarande personal bör därför beräknas för helt år, vilket inberäknat höjningen av det rörliga tillägget medför en ökad medelsanvisning med 167 000 kronor.

Som närmare framgår av vad departementschefen anför vid anmälan under kapitalbudgeten av anslaget till Vissa byggnadsarbeten vid fångvården måste nya platser snabbt anordnas för att kunna möta det stigande fångantalet. I anslutning härtill förordas att under anslagsposten till avlöningar till personal vid nya anstalter och förläggningar beräknas en medelsreserv av 1 000 000 kronor vilken bör stå till Kungl. Maj:ts förfogande och disponeras för anställande av erforderlig extra personal.

Under anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t bör med anledning av styrelsens förslag om ändrade ersättningsgrunder för kroppssjukläkare beräknas ytterligare 61 900 kronor för arvoden. Det föreslås få ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa de grunder efter vilka ersättning må utgå. Under anslagsposten bör vidare upptagas ett belopp av 3 600 kronor för arvode åt rådgivande psykiater vid fångvårdsanstalten Hall, vilket belopp nu bestrides från icke-ordinarieposten.

De i det föregående förordade förslagen medför med beaktande av sedvanliga grunder för beräkning av icke-ordinarieposten en ökning av medelsbehovet under anslaget med sammanlagt 1 631 900 kronor. På grund av automatiska utgiftsökningar uppräknas anslaget med 775 200 kronor. An-

slaget höjes alltså med dessa belopp samt uppföres med (34 447 900 + 2 407 100) 36 855 000 kronor.

Utskottet. Fångvårdsanstalternas personalorganisation, som den 1 oktober 1958 upptog 2 095 tjänster, har därefter utbyggts och omfattade, såsom framgår av det föregående, vid samma tidpunkt förra året totalt 2 176 tjänster. Den personalförstärkning som i förevarande sammanhang föreslås innebär i huvudsak en fortsatt utvidgning med sammanlagt nio tjänster, samtliga avsedda för befintliga anstalter, varjämte en medelsreserv om 1 000 000 kronor beräknas under anslagsposten till avlöningar till personal vid nya anstalter och förläggningar för anställande av erforderlig extra personal.

Mot bakgrunden av det alltjämt stigande fångantalet och behovet av en förstärkning av vårdresurserna har utskottet inte funnit anledning till erinran mot departementschefens förslag i detta hänseende. I anslutning till vad i propositionen redovisats i fråga om medelsbehovet för anstalten Hinseberg vill utskottet erinra om att Kungl. Maj:t numera genom beslut den 22 januari 1960 förordnat, att därstädes skall, från och med dag som fångvårdsstyrelsen äger bestämma, tills vidare vara anordnad en avdelning under kvinnofängelset i Växjö. Samtidigt har Kungl. Maj:t föreskrivit, att den å egendomen Hinseberg tidigare anordnade tillfälliga kolonien för manliga intagna skall nedläggas.

Såsom framgår av propositionen har även för nästa budgetår beräknats en medelsreserv om 1 580 000 kronor för personal på grund av arbetstidsförkortningen. Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot att detta belopp anvisas i avvaktan på resultatet av den särskilda utredningen i ämnet. Utskottet förutsätter emellertid, att medel från reserven utdelas endast i den mån inga möjligheter visat sig föreligga att genomföra arbetstidsförkortningen utan utökning av personalen.

Då utskottet i övrigt inte funnit anledning till erinran eller särskilt uttalande, hemställer utskottet,

att riksdagen må

- a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för fångvårdsanstalterna, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden för den 4 januari 1960 anfört;
- b) godkänna följande avlöningsstat för fångvårdsanstalterna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1960/61:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	11 024 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	718 000

3. Avlöningar till personal vid nya anstalter och förläggningar, <i>förslagsvis</i>	2 315 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	17 352 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	4 878 000
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	568 000
	<hr/>
	Summa kronor 36 855 000

c) till *Fångvårdsanstalterna*: *Avlöningar* för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 36 855 000 kronor.

31:o) *Fångvårdsanstalterna*: *Omkostnader*. Kungl. Maj:t har (punkt 37, s. 67—70) föreslagit riksdagen att till *Fångvårdsanstalterna*: *Omkostnader* för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 18 254 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 15 692 700 kronor.

I detta sammanhang anmäler departementschefen till en början, att 1956 års eftervårdsutredning i juni 1959 avgivit ett betänkande om fånges arbetsersättning (SOU 1959: 18). I betänkandet, vilket varit föremål för remissbehandling, föreslås att samma grunder för beräkning av arbetspremier skall tillämpas inom samtliga arbetsgrenar vid alla slag av fångvårdsanstalter för vuxet klientel. Beträffande anstalter tillhörande ungdomsgruppen förutsättes ett särskilt premiesystem. I syfte att sätta de intagna i stånd att spara större belopp till frivivningen än vad som nu är möjligt föreslås tillika en höjning av arbetspremierna och jämsides därmed skärpta bestämmelser angående dispositionen av inkomsten. Jämfört med nuvarande ersättningar innebär utredningens förslag en genomsnittlig höjning av premierna med ca 50 procent. Slutligen förordas en försöksverksamhet vid vissa anstalter med marknadsmässig lön.

Departementschefen finner förutsättningar f. n. icke föreligga för ett genomförande av utredningens olika förslag till förbättring av de intagnas ersättningar. Förslagen synes departementschefen dock väl värda att tjäna som riktlinjer för fortsatta överväganden rörande möjligheterna att framtida förbättra ersättningarna. I första hand anses därvid böra prövas att utjämna nuvarande skillnader i grunderna för beräkning av arbetspremierna för olika grupper av intagna. Det föreslås få ankomma på fångvårdsstyrelsen att närmare överväga denna fråga och i samband med anslagsaskandena till ett kommande budgetår avgiva förslag i ämnet.

Departementschefen övergår därefter till fångvårdsstyrelsens anslagsframställning.

Som styrelsen anfört gör ovissheten om fångantalets utveckling det icke möjligt att annat än uppskattningsvis beräkna det erforderliga medelsbehovet för omkostnader under budgetåret 1960/61. Emellertid är det angeläget att tillräckliga medel står till förfogande för täckande av uppkomman-

de behov. Departementschefen förordar, att följande poster under anslaget höjes med det för varje post angivna beloppet.

	Ökning
Sjukvård m. m. för personal	4 000
Reseersättningar	110 000
Bränsle, lyse, vatten	200 000
Övriga expenser	135 000
Inköp och underhåll av inventarier	50 000
Renhållning av fängelseområden och fängelselokaler	140 000
Utspisning	800 000
Beklädnad och sängkläder	100 000
Hälsa- och sjukvård	240 000
Undervisning och fritidssysselsättning	40 000
Bibliotek vid fångvårdsanstalter	2 000
Omkostnader för permitterade, frigivna och utskrivna	330 000
Utbildning av personal	15 000
Diverse utgifter	20 000
Fångtransport	325 000
Tjänstedräkt åt befattningshavare	35 000
Understöd åt intagnas familjer	15 000
	Summa kronor 2 561 000

Under posten till övriga expenser har härvid i enlighet med styrelsens förslag beräknats ett belopp av 40 000 kronor som engångsutgift för anskaffande av en telefonväxel vid Långholmen. Den föreslagna medelsanvisningen under posten till diverse utgifter har beräknats möjliggöra även erforderliga inköp av verkskyddsmateriel.

Beträffande posten till utbildning av personal tillstyrkes att under anslaget anvisade medel för två extra aspirantkurser under budgetåret 1960/61 får utnyttjas för utbildning av redan anställd personal ävensom att från posten i mån av tillgång på medel får bestridas kostnader för utbildning av befattningshavare hos skyddskonsulentorganisationen. Vad angår den av styrelsen berörda frågan om ett utvidgat hela tillsynspersonalen omfattande nytt utbildningsprogram föreslås det få ankomma på styrelsen att med anlitande av tillgängliga resurser närmare utreda frågan och inkomma med därav föranledda förslag.

Då departementschefen under övriga förut ej särskilt nämnda poster i omkostnadsstaten räknar med oförändrad medelsanvisning höjes anslaget med 2 561 000 kronor samt upptages med (15 692 700 + 2 561 000) avrundat 18 254 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför, att riksdagen må till *Fångvårdsanstalterna: Omkostnader* för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 18 254 000 kronor.

32:o) **Fångvårdsanstalterna: Maskin- och verktygsutrustning m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 38, s. 70—72) föreslagit riksdagen att till Fångvårdsanstalterna: Maskin- och verktygsutrustning m. m. för budgetåret 1960/61 anvisa ett reservationsanslag av 2 400 000 kronor.

I gällande riksstat har för maskin- och verktygsutrustning vid befintliga fångvårdsanläggningar och nya sådana upptagits ett reservationsanslag av 2 300 000 kronor. Å anslaget förelåg vid utgången av budgetåret 1958/59 en reservation av 1 436 712 kronor. Hela beloppet var emellertid disponerat genom skilda beslut av Kungl. Maj:t för utrustning av bl. a. de nya anstalterna Mariefred, Hällby, Tidaholm och Norrtälje.

Fångvårdsstyrelsen och fångvårdens byggnadskommitté har för budgetåret 1960/61 under förevarande anslag begärt sammanlagt 4 421 000 kronor.

I inledningen till sin anmälan av fångvårdens medelsbehov har departementschefen förutskickat att åtgärder måste vidtagas för att i nuvarande läge med starkt stigande fångantal snabbt kunna utbygga anstaltsorganisationen. Vid anmälan under kapitalbudgeten av anslaget till Vissa byggnadsarbeten för fångvården föreslås att medel beräknas för anordnande av ytterligare platser bl. a. genom utbyggnad av fångvårdsanstalterna Hälsingborg, Norrtälje, Tidaholm och Hinseberg. I det följande beräknas medel för ändamålet jämväl under anslaget till anskaffning, montering och transport av baracker m. m.

För genomförande av utbyggnadsprogrammet erfordras under förevarande anslag medel för anskaffande av maskin- och verktygsutrustning m. m. Departementschefen föreslår att ett belopp av 1 700 000 kronor anvisas för nästa budgetår och att det får ankomma på Kungl. Maj:t att, efter prövning av medelsbehovet i varje särskilt fall, besluta om ianspråktagande av medel för olika byggnadsföretag.

I nämnda belopp torde jämväl få rymmas kostnader för utrustning av verkstäder vid den koloni, som fångvårdsstyrelsen räknat med som ersättning för den nuvarande kolonien för manliga fångar å Hinseberg. För kompletteringar av utrustningen vid befintliga anstalter beräknas i anslutning till styrelsens förslag en medelsanvisning med 300 000 kronor. I det föregående har departementschefen utgått från att Växjöanstalten kommer att disponeras för huvudsakligen kvinnligt klientel även under nästa budgetår. Anvisande av medel för ändrad verkstadsdrift vid anstalten anses med hänsyn härtill kunna anstå tills vidare.

Vad härefter angår de av fångvårdens byggnadskommitté föreslagna anskaffningarna räknar departementschefen f. n. icke med något medelsbehov för Kumlaanstaltens del. För av kommittén föreslagna ändamål anses den erforderliga medelsanvisningen för budgetåret 1960/61 kunna begränsas till 400 000 kronor.

Anslaget upptages alltså med (1 700 000 + 300 000 + 400 000) 2 400 000 kronor.

Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför,

att riksdagen må till *Fångvårdsanstalterna: Maskin- och verktygsutrustning m. m.* för budgetåret 1960/61 anvisa ett reservationsanslag av 2 400 000 kronor.

33:o) **Fångvårdsanstalterna: Engångsanskaffning av inventarier m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 39, s. 72—74) föreslagit riksdagen att till *Fångvårdsanstalterna: Engångsanskaffning av inventarier m. m.* för budgetåret 1960/61 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kronor.

I gällande riksstat har upptagits ett reservationsanslag av 1 200 000 kronor för engångsanskaffning av inventarier m. m.

Vid utgången av budgetåret 1958/59 fanns å anslaget en reservation av 1 011 414 kronor. Beloppet var emellertid disponerat genom skilda beslut av Kungl. Maj:t för utrustning av bl. a. de nya anstalterna Mariefred, Hällby, Tidaholm och Norrtälje.

Det av fångvårdsstyrelsen och fångvårdens byggnadskommitté redovisade medelsbehovet under förevarande anslag för budgetåret 1960/61 uppgår till 4 171 000 kronor.

Departementschefen anför att medelsbehovet för inventarier vid en utbyggnad av anstaltsorganisationen liksom när det gäller maskinutrustningen endast uppskattningsvis kan angivas. Departementschefen föreslår att ett belopp av 1 450 000 kronor anvisas för budgetåret 1960/61, varvid det föreslås få ankomma på Kungl. Maj:t att besluta om ianspråktagande av medel allteftersom behov därav uppkommer. Inom den angivna ramen torde jämväl få tillgodoses det av fångvårdsstyrelsen anmälda behovet av inventarier för den koloni, som är avsedd att anordnas i stället för den nuvarande kolonien å Hinseberg.

Beträffande det av styrelsen beräknade medelsbehovet för inventarier vid olika anstalter, fritidsinventarier och installation av centralradio kan departementschefen icke tillstyrka större belopp än 200 000 kronor. För inventarier till en ny gymnastikbyggnad vid Skenäs beräknas i anslutning till styrelsens förslag 50 000 kronor.

Vad angår de av fångvårdens byggnadskommitté framlagda förslagen anses icke någon medelsanvisning för utrustning av Kumlaanstalten erfordras under nästa budgetår. För av kommittén upptagna ändamål anses den för budgetåret 1960/61 erforderliga medelsanvisningen kunna begränsas till 300 000 kronor.

I enlighet med det anförda uppföres anslaget med (1 450 000 + 200 000 + 50 000 + 300 000) 2 000 000 kronor.

Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört och föreslagit.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Fångvårdsanstalterna: Engångsanskaffning av inventarier m. m.* för budgetåret 1960/61 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kronor.

34:o) **Fångvårdsanstalterna: Anskaffning, montering och transport av baracker m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 40, s. 74 och 75) föreslagit riksdagen att till *Fångvårdsanstalterna: Anskaffning, montering och transport av baracker m. m.* för budgetåret 1960/61 anvisa ett reservationsanslag av 2 400 000 kronor.

Från anslaget, som i gällande riksstat uppförts med 800 000 kronor, bestrides kostnader för anskaffande av baracker för förläggnings-, expeditions-, verkstads- och förrådsutrymmen m. m.

Fångvårdsstyrelsen har hemställt att anslaget uppföres med 11 500 000 kronor.

Departementschefen har i det föregående framhållit att man i nuvarande läge måste räkna med att snabbt kunna förstärka anstaltsorganisationen. Medel bör därför såsom fångvårdsstyrelsen föreslagit finnas disponibla för anskaffande av baracker, vilka kan utnyttjas till förläggningar för intagna, till personalbostäder samt till fritids-, expeditions- och verkstadslokaler. Härtill kommer de av styrelsen redovisade behoven av baracker för anordnande av ersättningsanstalt för den nuvarande kolonien å Hinseberg samt för tillgodoseende av olika slags utrymmen vid befintliga anstalter. Den av styrelsen samtidigt upptagna verkstadsbyggnaden vid Växjöanstalten anses erforderlig först längre fram.

Genom den utbyggnad av befintliga anstalter, som föreslås vid anmälan av investeringsanslaget till vissa byggnadsarbeten vid fångvården, anses medelsbehovet under förevarande anslag kunna betydligt reduceras i förhållande till styrelsens beräkning. Departementschefen föreslår, att anslaget uppföres med 2 400 000 kronor för nästa budgetår.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför,

att riksdagen må till *Fångvårdsanstalterna: Anskaffning, montering och transport av baracker m. m.* för budgetåret 1960/61 anvisa ett reservationsanslag av 2 400 000 kronor.

35:o) **Fångvårdsanstalterna: Driftkostnader för tillfälliga förläggningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 41, s. 75), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fångvårdsanstalterna: Driftkostnader för tillfälliga förläggningar* för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 1 340 000 kronor.

36:o) **Ersättning för vård av fångar på anstalter, som ej tillhör fångvården, m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 42, s. 75 och 76), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 100 kronor, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Ersättning för vård av fångar på anstalter, som ej tillhör fångvården, m. m.* för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 89 000 kronor.

37:o) **Skyddskonsulentorganisationen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 45, s. 76—81) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för skyddskonsulentorganisationen, som föranledes av vad departementschefen förordad, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för skyddskonsulentorganisationen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1960/61, dels ock till Skyddskonsulentorganisationen: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 601 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 417 100 kronor.

Sedan en skyddskonsulentorganisation av mindre omfattning inrättats under år 1942, anslag 1943 års riksdag medel till en organisation, omfattande 13 skyddskonsulenter och 5 skyddsassistenter. Organisationen har där- efter successivt utbyggts genom beslut av 1947, 1950, 1952, 1953, 1955, 1957 och 1959 års riksdagar. År 1959 tillfördes organisationen en konsulent, två assistenter och fyra biträden, varefter personalen omfattar 24 skyddskonsulenter, 27 skyddsassistenter, 13 kanslibiträden och 1 biträde för skriv- och kontorsgöromål.

I samband med att riksdagen förra året beslöt en viss förstärkning av skyddskonsulentorganisationen förutsattes, att fångvårdsstyrelsen skulle närmare undersöka vilka behov som i nuvarande situation var mest angelägna samt redovisa resultatet i sin petitaframställning. Styrelsen har under hänvisning bl. a. till eftervårdsutredningens arbete begränsat sina förslag om förstärkningar till att avse punkter, där styrelsen bedömt den nuvarande personalorganisationen som uppenbart otillräcklig.

Med hänsyn till den fortgående ökningen av antalet villkorligt dömda och frigivna finner departementschefen i likhet med både styrelsen och eftervårdsutredningen att en utbyggnad av skyddskonsulentorganisationen i dagens läge är oundgängligen nödvändig och tillstyrker, att organisationen förstärkes i den omfattning som framgår av det följande.

Beträffande distriktsindelningen biträdes styrelsens förslag att nuvarande Skåne—Blekinge distrikt delas i ett Malmödistrikt och ett distrikt för Blekinge—Kristianstads län. Med anledning härav föreslås inrättad en ny konsulenttjänst i Ae 19. Befattningshavaren bör tills vidare stationeras i Karlskrona.

Vidare förordas inrättande av två assistenttjänster i Ae 17 och sex kanslibitträdestjänster i Ae 7. Under anslaget beräknas därjämte oförändrat be-

lopp för extra skrivhjälp. I fråga om samtliga nu nämnda tjänster föreslås det få ankomma på Kungl. Maj:t att besluta om tjänsternas fördelning på olika distrikt.

Såsom chefen för civildepartementet anfört vid behandlingen av för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör tre skyddskonsulenter i Ao 19 uppflyttas till Ao 21. Departementschefen tillstyrker därjämte att två konsulenttjänster i Ae 21 ordinariesättes samt att för fyra arvodesanställda skyddsassistenter inrättas assistentbefattningar i Ae 17.

De förordade förslagen ökar medelsbehovet under anslaget med 130 200 kronor. För automatiska utgiftsstegringar beräknas ett belopp av 53 700 kronor.

Utskottet har i sitt utlåtande nr 14 tillstyrkt, att i förevarande sammanhang omnämnda tre skyddskonsulenttjänster i Ao 19 uppflyttas till Ao 21.

Kungl. Maj:ts förslag till utbyggnad av skyddskonsulentorganisationen innebär inrättande av ytterligare en skyddskonsulent- och två assistenttjänster jämte sex kanslibiträdestjänster. Med beaktande av den i propositionen redovisade ökningen av antalet villkorligt dömda och frigivna tillstyrker utskottet förslaget.

Då utskottet inte heller i övrigt funnit anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för skyddskonsulentorganisationen, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden för den 4 januari 1960 förordat,

b) godkänna följande avlöningsstat för skyddskonsulentorganisationen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1960/61:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	363 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	985 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	226 000
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	27 000
	Summa kronor 1 601 000

c) till *Skyddskonsulentorganisationen*: Avlöningar för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 1 601 000 kronor.

38:o) **Skyddskonsulentorganisationen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 46, s. 81 och 82), vilket innebär en med 4 800 kronor ökad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Skyddskonsulentorganisationen: Omkostnader* för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 320 000 kronor.

39:o) **Övervakning av villkorligt dömda.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 47, s. 82 och 83), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 600 000 kronor med hänsyn till belastningen under de senaste budgetåren samt den ytterligare utgiftsökning som är att emotse, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Övervakning av villkorligt dömda* för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 2 100 000 kronor.

40:o) **Tillsyn över villkorligt frigivna m. fl.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 48, s. 83), vilket innebär en med 100 000 kronor ökad medelsanvisning med hänsyn till belastningen och väntad ökad medelsåtgång, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Tillsyn över villkorligt frigivna m. fl.* för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 400 000 kronor.

41:o) **Kurser för övervakare, tillsynsmän och personundersökare.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 49, s. 84), vilket innebär ändrad anslagsrubrik och en med 2 000 kronor ökad medelsanvisning med hänsyn till kursverksamhetens omfattning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kurser för övervakare, tillsynsmän och personundersökare* för budgetåret 1960/61 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 kronor.

42:o) **Understöd åt verksamhet för frigivna fångar m. fl.** Kungl. Maj:t har (punkt 50, s. 84 och 85) föreslagit riksdagen att till Understöd åt verksamhet för frigivna fångar m. fl. för budgetåret 1960/61 anvisa ett anslag av 1 000 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 850 000 kronor.

Enligt bestämmelser utfärdade av Kungl. Maj:t må anslaget användas för att understödja eller eljest hjälpa villkorligt dömda personer samt personer som frigives eller utskrivs från fångvårdens anstalter ävensom, om särskilda skäl föreligger, åtalade som kan antagas erhålla villkorlig dom.

Vid anmälan i det föregående av fångvårdsanstalternas omkostnadsan-

slag har departementschefen anfört, att han icke funnit förutsättningar f. n. föreligga för en höjning av arbetspremierna i enlighet med eftervårdsutredningens förslag. Medelsbehovet under anslaget kan följaktligen bestämmas oberoende av denna fråga.

Anspråken på medel från anslaget kan på grund av stegringen i fångantalet och stigande priser på olika slag av förnödenheter väntas öka i betydande utsträckning. Enligt departementschefens mening är det av vikt att en tillfredsställande verksamhet på förevarande område kan upprätthållas jämväl i fortsättningen, och han föreslår därför att under anslaget beräknas ytterligare 150 000 kronor.

Utskottet tillstyrker, med hänsyn till det alltjämt stigande fångantalet, att anslaget uppräknas i enlighet med departementschefens förslag.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Understöd åt verksamhet för frigivna fångar m. fl.* för budgetåret 1960/61 anvisa ett anslag av 1 000 000 kronor.

43:o) **Bidrag till svenska skyddsförbundet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 51, s. 85 och 86), vilket innebär en med 25 000 kronor ökad medelsanvisning med hänsyn till kostnadsökningar och det stigande fångantalet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till svenska skyddsförbundet* för budgetåret 1960/61 anvisa ett anslag av 280 000 kronor.

Diverse

44:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Fångvårdsstyrelsens delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond. Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark. Ersättning till försvarets fastighetsfond för fångvårdsanstalten i Hälsingborg.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 52—55, s. 87 och 88) hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1960/61 såsom förslagsanslag anvisa

a) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Fångvårdsstyrelsens delfond* 5 141 000 kronor;

b) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* 1 228 000 kronor;

c) till *Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark* 145 000 kronor; samt

d) till *Ersättning till försvarets fastighetsfond för fångvårdsanstalten i Hälsingborg* 45 000 kronor.

45:o) **Bidrag till utgivande av författningskommentarer m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 56, s. 88) samt under erinran att anslaget, som i gällande riksstat uppförts med ett formellt belopp av 100 kronor, med hänsyn till förefintlig reservation ansetts kunna jämväl för nästa budgetår uppföras med allenast formellt belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till utgivande av författningskommentarer m. m.* för budgetåret 1960/61 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 kronor.

46:o) **Bidrag till vissa internationella sammanslutningar m. m. inom privaträttens område.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 57, s. 89), vilket innebär en uppräknig av anslaget med 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa internationella sammanslutningar m. m. inom privaträttens område* för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 32 000 kronor.

47:o) **Bidrag till Nordisk årsbok m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 58 s. 89) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till Nordisk årsbok m. m.* för budgetåret 1960/61 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 100 kronor.

Förevarande reservationsanslag har uppförts första gången i riksstaten för budgetåret 1955/56 i syfte att möjliggöra utgivandet av en för de nordiska länderna gemensam årsbok, avsedd att sprida kännedom i främmande länder om rättslivet i Norden. Utgivandet av årsboken har av skilda orsaker fördröjts. Emellertid har de nordiska länderna på rekommendation av Nordiska rådet, såsom anmäls i 1959 års statsverksproposition under förevarande anslagsrubrik (II ht s. 113), överenskommit om utgivandet av en nordisk rättsfallsamling, vars första häfte med titeln *Nordisk Domssamling* utkommit hösten 1959. Preliminärt har de trycknings-, distributions- och redaktionskostnader, som skulle bestridas av Sverige fram till den 1 juli 1961, uppskattats till mellan 30 000 och 40 000 kronor. Med hänsyn till förefintlig reservation å anslaget, 30 100 kronor, föreslår departementschefen att detta för budgetåret 1960/61 uppföres med endast 10 000 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:t förslag och hemställer därför,

att riksdagen må till *Bidrag till Nordisk årsbok m. m.* för budgetåret 1960/61 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 kronor.

48:o) **Uppgående av gränsen mot Norge m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 59, s. 89 och 90) föreslagit riksdagen att till Uppgående av gränsen mot Norge m. m. för budgetåret 1960/61 anvisa ett reservationsanslag av 165 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 250 000 kronor.

Enligt en mellan Sverige och Norge uppgjord plan för det tekniska genomförandet av gränsuppgången mot Norge skall fältarbetena under tidsperioden 1959—1962 utföras vartannat år av Sverige och vartannat år av Norge, varvid Sverige har att svara för arbetena under år 1959.

I skrivelse den 7 september 1959 har den svenske gränsöverkommissarien, överdirektören och chefen för rikets allmänna kartverk, anmält ett medelsbehov för budgetåret 1960/61 av 165 000 kronor. Det begärda beloppet är avsett att täcka kostnaderna, bland annat, för fullföljande av vissa arbeten, huvudsakligen gränsmarkeringar, för vilka Sverige har att svara, eftersom de rätteligen skulle ha utförts under år 1959 men måst uppskjutas till våren 1960, samt för påbörjande av de arbeten, som åvilar Sverige under år 1961.

Departementschefen, som icke har något att erinra mot den gjorda medelsberäkningen, föreslår anvisande av det begärda beloppet.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må till Uppgående av gränsen mot Norge m. m. för budgetåret 1960/61 anvisa ett reservationsanslag av 165 000 kronor.

49:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 60, s. 90), vilket innebär en nedräkning av anslaget med 225 000 kronor med hänsyn till förefintlig reservation, hemställer utskottet,

att riksdagen må till Kommittéer och utredningar genom sakkunniga för budgetåret 1960/61 anvisa ett reservationsanslag av 1 200 000 kronor.

50:o) **Extra utgifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 61, s. 90), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till Extra utgifter för budgetåret 1960/61 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

51:o) **Uppskjutna frågor.** Utskottet kommer framdeles att avgiva utlåtande beträffande nedannämnda, av Kungl. Maj:t under följande punkter framlagda förslag, nämligen

punkten 14: Regeringsrätten: Avlöningar;

punkten 15: Regeringsrätten: Omkostnader;

punkten 25: Vattendomstolarna: Avlöningar;
punkten 26: Vattendomstolarna: Omkostnader;
punkten 34: Fångvårdsstyrelsen: Avlöningar;
punkten 35: Fångvårdsstyrelsen: Omkostnader;
punkten 43: Interneringsnämnden; samt
punkten 44: Ungdomsfängelnsnämnden;
vilket utskottet härmed får för riksdagen
anmäla.

Stockholm den 12 februari 1960

På statsutskottets vägnar:

EMIL NÄSSTRÖM

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Näsström, Boman, Ivar Johansson, Birger Andersson, fröken Andersson, herrar Thun, Bergman, Holmqvist, Mårtensson, Bertil Petersson och Sundin; samt

från andra kammaren: herrar Åkerström, Petterson i Degerfors, Staxäng, Persson i Växjö, Gustafsson i Stockholm, Svensson i Stenkyrka, fröken Elmén, herrar Cassel, Arvidson, Larsson i Hedenäset, Gustafsson i Uddevalla, Hjalmarson och Helén;

dock att herr Nilsson i Göingegården deltagit i stället för herr Hjalmarson vid behandlingen av punkterna 21—51.

Reservationer

1) vid *punkten 20* (Häradsrätterna: Ersättningar till nämndemän) av fröken Andersson, herrar Staxäng, Cassel och Hjalmarson, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionen II: 124 och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 13, som börjar med »Utskottet, som» och slutar med »följaktligen denna», bort ha följande lydelse:

»Enligt motionärens beräkning, grundad på förhållandena vid den egna domsagan, skulle den ökade användningen av tremansnämnd innebära en reduktion av antalet 'nämndemansdagsverken' från år 1958 till år 1960 med cirka 20 procent. Då motsvarande förhållande torde komma att råda vid övriga domsagor, synes det utskottet fullt befogat att i enlighet med motionärens förslag utgå från en i förhållande till departementschefens beräkning minskad medelsanvisning. Utskottet föreslår, att minskningen, i enlighet med vad i motionen förordats, bestämmes till 500 000 kronor.»

dels ock utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionen II: 124 till *Häradsrätterna: Ersättningar till nämndemän* för budgetåret 1960/61 anvisa ett förslagsanslag av 3 200 000 kronor.»

2) vid *punkten 31 (Fångvårdsanstalterna: Omkostnader)* av herr Cassel.